

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد پرستاری

(گرایش آموزش داخلی - جراحی)

شماره طرح تحقیقات ۳۸۹۲۶۵

عنوان

مقایسه‌ی تصویر ذهنی از خود در بیماران تحت همودیالیز و
دیالیز صفاقی مراجعه کننده به بیمارستان های وابسته به
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، سال ۱۳۸۹

اساتید راهنما

سرکار خانم ناهید شاهقلیان

جناب آقای محمود نصیری

پژوهش و نگارش

ستاره تاجداری

اصفهان پاییز ۱۳۹۰

ذ	چکیده
۱	فصل اول: معرفی پژوهش
۲	بیان اهمیت پژوهش
۲۲	اهداف پژوهش
۲۳	فرضیات پژوهش
۲۴	تعریف واژه ها
۲۷	پیش فرض ها
۲۸	متغیرها و محدودیتهای پژوهش
۳۰	فصل دوم: دانستنی هایی درمورد پژوهش
۳۱	چارچوب پنداشتی
۸۵	مروری بر مطالعات انجام شده
۱۰۲	فصل سوم: روش انجام پژوهش
۱۰۳	نوع پژوهش
۱۰۳	جامعه‌ی پژوهش
۱۰۴	نمونه‌ی پژوهش
۱۰۴	حجم نمونه
۱۰۴	روش نمونه گیری
۱۰۶	روش انجام کار
۱۰۷	مشخصات واحدهای مورد پژوهش
۱۰۹	محیط پژوهش
۱۰۹	روش گردآوری داده ها
۱۱۰	ابزار گردآوری داده ها
۱۱۱	اعتبار و اعتماد ابزار گردآوری داده‌ها
۱۱۱	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۱۴	ملاحظات اخلاقی

۱۱۶	فصل چهارم: یافته های پژوهش
۱۱۷	جداول
۱۴۳	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری پژوهش
۱۴۴	تجزیه و تحلیل یافته ها
۱۷۰	جمع بندی کلی
۱۷۱	نتیجه گیری نهایی
۱۷۵	کاربرد یافته های پژوهش
۱۷۸	پیشنهادات برای پژوهش های آینده
۱۷۹	فهرست منابع
۱۸۰	منابع فارسی
۱۸۷	منابع انگلیسی
۱۹۸	پیوست ها
۱۹۹	فرم رضایت آگاهانه و راهنمای شرکت کنندگان در پژوهش
۲۰۰	فرم اطلاعات دموگرافیک
۲۰۱	فرم پرسش نامه ی تصویر ذهنی از خود
۲۰۷	برنامه ی آموزشی برای بیمار
۲۱۳	برنامه ی آموزشی برای خانواده ی بیمار

فهرست جداول

عنوان

صفحه

جدول (۴-۱): مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی تصویر ذهنی از خود در بعد "خود جسمانی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۰
جدول (۴-۲): مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی تصویر ذهنی از خود در بعد "خود روان شناختی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۱
جدول (۴-۳): مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی تصویر ذهنی از خود در بعد "خود اجتماعی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۲
جدول (۴-۴): مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی تصویر ذهنی از خود در بعد "خود معنوی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۳
جدول (۴-۵): مقایسه‌ی میانگین "متغیرهای کمی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه... ۱۲۴	
جدول (۴-۶): مقایسه‌ی میانگین "دفعات دیالیز" در نمونه‌های مورد پژوهش در دو گروه بیماران تحت همودیالیز و دیالیز صفاقی	۱۲۵
جدول (۴-۷): مقایسه‌ی میانگین "طول مدت درمان با دیالیز بر حسب سال در نمونه‌های مورد پژوهش در دو گروه بیماران تحت همودیالیز و دیالیز صفاقی	۱۲۶
جدول (۴-۸): مقایسه‌ی توزیع فراوانی "متغیرهای کیفی - اسمی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۷
جدول (۴-۹): مقایسه‌ی توزیع فراوانی "متغیرهای کیفی - رتبه‌ای" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۸
جدول (۴-۱۰): مقایسه‌ی توزیع فراوانی "متغیرهای کیفی - اسمی" در نمونه‌های مورد پژوهش در سه گروه	۱۲۹

جدول (۴-۱۱): توزیع فراوانی علل نارسایی کلیه در نمونه های مورد پژوهش در دو گروه بیماران	۱۳۰
تحت همودیالیز و دیالیز صفاقی.....	۱۳۰
جدول (۴-۱۲): مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در سه گروه.....	۱۳۱
جدول (۴-۱۳): بررسی ارتباط بین متغیرهای کیفی - اسمی با میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از	۱۳۲
خود در بیماران تحت همودیالیز.....	۱۳۲
جدول (۴-۱۴): بررسی ارتباط بین متغیرهای کیفی - اسمی با میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از	۱۳۳
خود در بیماران تحت دیالیز صفاقی.....	۱۳۳
جدول (۴-۱۵): بررسی ارتباط بین متغیرهای کیفی - اسمی با میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از	۱۳۴
خود در گروه شاهد.....	۱۳۴
جدول (۴-۱۶): بررسی ارتباط بین علت نارسایی کلیه و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در	۱۳۵
بیماران تحت همودیالیز.....	۱۳۵
جدول (۴-۱۷): بررسی ارتباط بین علت نارسایی کلیه و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در	۱۳۶
بیماران تحت دیالیز صفاقی.....	۱۳۶
جدول (۴-۱۸): ضریب همبستگی بین متغیرهای کمی و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در	۱۳۷
بیماران تحت همودیالیز.....	۱۳۷
جدول (۴-۱۹): ضریب همبستگی بین متغیرهای کمی و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در	۱۳۸
بیماران تحت دیالیز صفاقی.....	۱۳۸
جدول (۴-۲۰): ضریب همبستگی بین متغیرهای کمی و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در	۱۳۹
گروه شاهد.....	۱۳۹
جدول (۴-۲۱): ضریب همبستگی بین متغیرهای کیفی - رتبه‌ای و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی	۱۴۰
از خود در بیماران تحت همودیالیز.....	۱۴۰

جدول (۴-۲۲): ضریب همبستگی بین متغیرهای کیفی - رتبه‌ای و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در بیماران تحت دیالیز صفاقی.....	۱۴۱
جدول (۴-۲۳): ضریب همبستگی بین متغیرهای کیفی - رتبه‌ای و میانگین نمره‌ی کلی تصویر ذهنی از خود در گروه شاهد.....	۱۴۲

چکیده

مقدمه: بیماری مزمن کلیوی یک مشکل سلامت در دنیای امروز است. در بیماری کلیوی مرحله‌ی نهایی، بیمار جهت ادامه‌ی حیات به درمان‌های جایگزین کلیه از جمله دیالیز وابسته است. درمان با دیالیز علی‌رغم فراهم کردن امکان بقای بیش‌تر برای بیمار، به دلیل عوارض بسیار و مواجهه‌ی بیمار با تنش‌زاهای متعدد، بر عملکرد جسمی و روانی - اجتماعی وی تأثیر گذاشته و ممکن است او را دچار اختلالات روان شناختی متعددی نماید. هدف از این مطالعه، بررسی و مقایسه‌ی خود پنداره در بیماران تحت درمان با همودیالیز و دیالیز صفاقی می باشد.

روش‌ها: پژوهش حاضر، تحلیلی و از نوع مورد - شاهدی بود که در دو گروه بیماران تحت همودیالیز و دیالیز صفاقی مراجعه کننده به بیمارستان‌های الزهرا(س) و حضرت علی اصغر (ع) وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام و با گروه شاهد مقایسه شد. داده‌ها با تکمیل فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسش‌نامه‌ی خود ساخته مربوط به خود پنداره توسط خود نمونه‌ها، جمع آوری شده و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ی ۱۸ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. نتایج: نتیجه‌ی آزمون آنالیز واریانس یک طرفه نشان داد که بین میانگین نمره‌ی خود پنداره در سه بعد "خود جسمانی"، "خود روان شناختی" و "خود اجتماعی" در دو گروه همودیالیز و دیالیز صفاقی با گروه شاهد، اختلاف معنی دار آماری وجود داشت. اما آزمون تعقیبی دانکن بین میانگین نمره‌ی خود پنداره در سه بعد فوق در دو گروه همودیالیز و دیالیز صفاقی، تفاوت معنی دار آماری را نشان نداد. هم چنین آزمون آنالیز واریانس یک طرفه نشان داد که بین میانگین نمره‌ی خود پنداره در بعد "خود معنوی" در دو گروه همودیالیز و دیالیز صفاقی با گروه شاهد، اختلاف معنی دار آماری وجود نداشت. آزمون تعقیبی دانکن نیز اختلاف معنی داری را در این بعد بین دو گروه همودیالیز و دیالیز صفاقی نشان نداد.

بحث: بیماران تحت درمان با دیالیز با اختلالات روان شناختی متعددی دست به گریبان هستند و نوع دیالیز در این زمینه چندان تأثیرگذار نیست. لذا آموزش و اطلاع‌رسانی کافی به مددجویان در زمینه‌ی به کارگیری تکنیک‌های مناسب تطابق و سازگاری، برقراری روابط اجتماعی مناسب، ادامه‌ی حمایت اجتماعی و تدوین سیاست‌های بهداشتی به منظور پیشگیری و ارائه‌ی خدمات و حمایت‌های لازم به این بیماران امری ضروری به نظر می رسد.

واژگان کلیدی: خود پنداره، همودیالیز، دیالیز صفاقی

منابع فارسی

- ۱- آقاخانانی نادر، فیضی آرام، شمس شمس الدین، بقایی رحیم، رهبر نرگس، نیک بخش امیر سعید، بررسی تصویر ذهنی از جسم و اعتماد به نفس در دانش آموزان دبیرستان های ارومیه ۸۲-۱۳۸۱، مجله ی پزشکی ارومیه، سال ۱۷، شماره ی ۴، زمستان ۱۳۸۵، صص ۲۵۹-۲۵۴.
- ۱- آندرولی، کارپنتر، گریگز، بنجامین، مبانی طب داخلی سسیل (بیماری های کلیه)، مترجم: محمد یاسر کیارودی، ایرج نجفی، چاپ اول، تهران، مؤسسه ی انتشاراتی اندیشه ی رفیع، ۱۳۸۶، صص ۱۳، ۷۸، ۹۱ و ۹۷.
- ۲- اسدی نوغابی احمد علی، امیدی شیدا، حاجی آقاجانی سعید. روان پرستاری، بهداشت روان (۱)، چاپ اول، تهران، انتشارات بشری، ۱۳۸۴، صص ۷۸ و ۷۹.
- ۳- ام. رابین دیماتو، روان شناسی سلامت، ترجمه ی سید مهدی موسوی اصل، محمد رضا سالاری فر، مسعود آذربایجانی، اکبر عباسی، زیر نظر کیانوش هاشمیان، جلد دوم، چاپ دوم، تهران، چاپ و صحافی سمت، تابستان ۱۳۸۷، صص ۶۲۲ و ۶۲۴.
- ۴- براز پردنجانی شهرام، محمدی عیسی، برومند بهروز. تأثیر آموزش رژیم غذایی بر شاخص های آزمایشگاهی و اضافه وزن بین دو جلسه دیالیز در بیماران تحت درمان با همودیالیز نگهدارنده. مجله ی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، دوره ی ۸، شماره ی ۱، بهار ۱۳۸۵، صص ۲۷-۲۰.
- ۵- بصام پور شیوالسادات، اسدی نوقابی احمدعلی، ذوالفقاری میترا، مراقبت های پرستاری ویژه، **CCU, ICU** دیالیز، چاپ چهارم، تهران، نشر سالمی، ۱۳۸۸، فصل چهارم، صص ۴۲۹.
- ۶- بهرامی دشتکی هاجر، علی زاده حمید، غباری بناب باقر، کرمی ابوالفضل، اثربخشی آموزش معنویت به شیوه ی گروهی بر کاهش افسردگی دانشجویان، تازه ها و پژوهش های مشاوره، جلد ۵، شماره ی ۱۹، پاییز ۱۳۸۵، صص ۷۲-۴۹.
- ۷- پرون کبری، عبدالله زاده فرحناز، قوجازاده مرتضی، آهنگر روناک، عوامل تنش زا و روش های سازگاری بیماران تحت دیالیز صفاقی، مجله ی پرستاری و مامایی تبریز، شماره ی ۱۷، بهار ۱۳۸۹، صص ۴۱-۳۴.
- ۸- پورعبدلی محمد، کدیور پروین، همایونی علی رضا، ارتباط بین شیوه های فرزند پروری مادر و فرزند پروری ادراک شده با مکان کنترل و خودپنداره ی فرزندان، دانش و پژوهش در روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)، شماره ی ۳۷، پاییز ۱۳۸۷، صص ۱۲۸-۱۰۷.
- ۹- پهلوان زاده سعید، مقصودی گنجه جهانگیر. بهداشت روان، اصفهان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، بهار ۱۳۸۴، فصل هفتم، صص ۹۶-۹۴، ۱۰۳ و ۱۰۴.

- ۱۰- تایلور کارول، لایلیس کارول، لمون پرسیلا، اصول پرستاری تایلور، مفاهیم پرستاری بخش (۳)، مترجمان: زهرا مهدوی، زهرا مشتاق، نیره براهیمی، افتخاری منش، مرضیه مالکی، زهرا صفوی بیات و همکاران (اعضای هیئت علمی دانشکده ی پرستاری و مامایی شهید بهشتی)، ویراستار: زهرا مهدوی، چاپ اول، تهران، انتشارات بشری، ۱۳۸۲، صص ۶۹، ۷۰ و ۷۵.
- ۱۱- جباری مصدق، طالبی طاهر مهشید، جعفری فرزانه، جنابی آریا، ارتباط مابین تراکم استخوان و وضعیت هورمون های جنسی در مردان مبتلا به نارسایی مزمن کلیه، مجله ی دانشگاه علوم پزشکی ایران، دوره ی ۱۶، شماره ی ۶۴، مهرماه ۱۳۸۸، صص ۵۳-۵۸.
- ۱۲- حجتی حمید. مرور جامع پرستاری (DRS) بهداشت روان، چاپ اول، تهران، نشر جامعه نگر، ۱۳۸۷، فصل ۷، صص ۹۵-۱۲۰.
- ۱۳- حجتی حمید، قربانی مصطفی، نظری رقیه، شریف نیا سید حمید، آخوندزاده گل بهار، ارتباط تناوب دعا با سلامت معنوی در بیماران تحت همودیالیز، مجله ی اصول بهداشت روانی، سال ۱۲(۲)، شماره ی ۴۶، تابستان ۱۳۸۹، صص ۵۱۴-۵۲۱.
- ۱۴- حسن زاده کمال الدین، بهلولی ابوالفضل، هژیر صمد، احمدی عصریدر یدالله، وقاری سامان، اشکال مختلف عملکرد جنسی در بیماران دیالیزی، مجله ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، دوره ی ۲۸، شماره ی ۲، تابستان ۱۳۸۵، صص ۴۵-۴۸.
- ۱۵- حسینی میر محمد، اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری ها برای پرستاران، اردبیل، انتشارات بشری، ۱۳۸۲.
- ۱۶- حیدرزاده مهدی، زمان زاده وحید، لک دیزجی سیما، عشوندی خدایار، کیفیت زندگی و ابعاد آن در بیماران همودیالیزی، مجله ی پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، شماره ی ۴، زمستان ۱۳۸۵، صص ۵۲-۵۹.
- ۱۷- خانان رامش، کارل دی نولف، دیمیتریوس جی اورثوپولوس، نکات اساسی دیالیز صفاقی، ترجمه ی زهرا یونسی، چاپ اول، تهران، مرکز نشر صدا، ۱۳۷۷، فصل ۲، ص ۳۳، صص ۱۲۸-۱۲۵.
- ۱۸- دوگاس بورلی ویترا، اصول مراقبت از بیمار دوگاس، نگرشی جامع بر پرستاری، مترجمان: فروزان آتش زاده شوریده، زیبا برزآبادی فراهانی، ناهید خزایی، سیما زهری انبوهی، ژاله عزتی، بیتا عماد و همکاران (اعضای هیئت علمی دانشکده ی پرستاری و مامایی شهید بهشتی)، ویرایش: ملاحظت نیک روان مفرد، چاپ دوم، تهران، نشر گلبان با همکاری قاضی جهانی، ۱۳۸۶، صص ۴۹-۴۷، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۳۰، ۸۳۱ و ۸۳۳.

- ۱۹- دیباج نیا پروین، بررسی مقایسه ای خویندازه ی دانشجویان سال اول و چهارم دانشکده ی توان بخشی دانشگاه شهید بهشتی، پژوهش در پزشکی (مجله ی پژوهشی دانشکده ی پزشکی)، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، دوره ی ۲۹، شماره ی ۳، پاییز ۱۳۸۴، صص ۲۳۴-۲۳۱.
- ۲۰- رحمانی لیلا، دیالیز صفاقی، با نظارت دکتر شهناز اتابک، چاپ اول، تهران، ناشر: مؤسسه ی انتشاراتی جامعه، زمستان ۱۳۷۷، صص ۴۱، ۴۲ و ۴۵.
- ۲۱- رحیمی ابوالفضل، احمدی فضل الله، غلیاف محمود، تأثیر مدل مراقبت پی گیر بر عزت نفس بیماران همودیالیزی، مجله ی علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان، دوره ی ۱۳، شماره ی ۵۳، زمستان ۱۳۸۴، صص ۲۱-۱۶.
- ۲۲- رحیمیان محمد، کریمی مهدی، لطفی محمد حسن، نوری ماجلان نادر، نورانی فروغ السادات، پرنده کتابیون، عوارض دیالیز صفاقی در بخش دیالیز بیمارستان شهید رهنمون یزد: (بررسی ۱۰ ساله)، مجله ی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید صدوقی یزد، دوره ی ۱۶، شماره ی ۲، تابستان ۱۳۸۷، صص ۶۵-۶۱.
- ۲۳- رضایی رزیتا، حجازی شیرین، شاه نظریان ژاسمن، محمودی محمود، سیدی اندی سید جلیل، مقایسه ی تصویر ذهنی از جسم در بیماران تحت درمان با همودیالیز با بیماران پیوند کلیه، فصل نامه ی پایش، سال ۸، شماره ی ۳، تابستان ۱۳۸۸، صص ۲۸۷-۲۷۹.
- ۲۴- رودگر محمد جواد، معنویت گرایی در قرآن (مبانی، مؤلفه ها و کارکردهای معنویت قرآنی)، فصل نامه ی علمی- پژوهشی علوم اسلامی، سال ۴، شماره ی ۱۴، تابستان ۸۸.
- ۲۵- روزنامه ی دیالیز صفاقی، شماره ی ۳، بهار/ تابستان
- pdnewspaper@yahoo.com ۱۳۸۷.
- ۲۶- زمان زاده وحید، حیدرزاده مهدی، عشوندی خدایار، لک دیزجی سیما، ارتباط بین کیفیت زندگی و حمایت اجتماعی در بیماران همودیالیزی، مجله ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، دوره ی ۲۹، شماره ی ۱، بهار ۱۳۸۶، صص ۵۴-۴۹.
- ۲۷- سجادی موسی، کوشیار هادی، واقعی سعید، اسماعیلی حبیب الله، تأثیر آموزش مراقبت از خود بر میزان افسردگی بیماران تحت درمان با همودیالیز، مجله ی علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دوره ی ۱۵، شماره ی ۱، ۱۳۸۷، صص ۴۰-۳۴.

- ۲۸- شاهسوند اسماعیل، نوغانی فاطمه، محتشمی جمیله، بهداشت روان ۱، چاپ اول، تهران، نشر چامه، تابستان ۱۳۷۷، صص ۸۶، ۸۷ و ۸۸
- ۲۹- شاهقلیان ناهید، اقبالی مریم، مقایسه ی مشکلات بیماران تحت همودیالیز و دیالیز صفاقی مراجعه کننده به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۶. گزارش نهایی طرح تحقیقاتی، ص ۳۷.
- ۳۰- شفیع پور ویدا، جعفری هدایت، شفیع پور لیلا، ارتباط کیفیت زندگی با شدت تنیدگی در بیماران تحت همودیالیز، مجله ی پزشکی کوثر، دوره ی ۱۴، شماره ی ۳، پاییز ۱۳۸۸، صص ۱۷۴-۱۶۹.
- ۳۱- شهدادی حسین، مظلوم سیدرضا، بدخش مهین، رخشانی مالک، مقایسه ی فشارخون بیماران همودیالیزی در دو وضعیت خوابیده به پشت و نیمه نشسته، نشریه ی دانشکده ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران (نشریه ی پرستاری ایران)، دوره ی ۲۳، شماره ی ۶۶، آبان ماه ۱۳۸۹، صص ۱۳-۸.
- ۳۲- شیخ الاسلامی راضیه، لطیفیان مرتضی، بررسی رابطه ی ابعاد خودپنداره با سلامت عمومی و مؤلفه های آن در دانشجویان دانشگاه شیراز، تازه های علوم شناختی، سال ۴، شماره ی ۱، ۱۳۸۱، صص ۱۶-۷.
- ۳۳- صالحی، شایسته. مقدمه ای بر پرستاری بالینی. اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. ۱۳۸۳. ص ۳.
- ۳۴- طهماسبی سیمین، غفرانی پور فضل الله، رواقی کیوان، مقدسی جعفر، صادق مقدم لیلا، کاظم نژاد انوشیروان، بررسی اثربخشی بحث گروهی بر تصویر ذهنی نوجوانان ۱۱-۱۸ سال تالاسمیک، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، دوره ی ۷، شماره ی ۴، زمستان ۱۳۸۴، صص ۵۷-۵۰.
- ۳۵- عارف زاده علی رضا، لسان پزشکی محبوب، سیفی سپیده، خاتمی محمد رضا، هزینه ی همودیالیز در ایران، مجله ی علمی سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، دوره ی ۲۶، شماره ی ۱، بهار ۱۳۸۷، صص ۸۲-۷۶.
- ۳۶- عاشق حسین، رضایی جلال، اسفندیاری خلیل، روئین تن عبدالرضا، ابوذری مهدی، عوارض و ماندگاری کاترگذار دیالیز صفاقی به روش لاپاروسکوپی در بیماران تحت دیالیز صفاقی مداوم (CAPD). مجله ی دانشکده ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، خرداد ۱۳۸۷، دوره ی ۶۶، شماره ی ۳، صص ۱۹۰-۱۸۶.
- ۳۷- عبدی عزت الله، رسولی حسین، خسروانی پری، بررسی دیالیز صفاقی سرپایی دائم به عنوان روشی جهت درمان جایگزینی نارسایی مزمن کلیوی، مجله ی دانشگاه علوم پزشکی ایران، زمستان ۱۳۸۳، سال ۱۱، شماره ی ۴۳، صص ۸۰۶-۷۹۷.

- ۳۸- عسگری محمدرضا، سلیمانی محسن، کتاب جامع مراقبت های پرستاری ویژه در بخش های ICU، CCU و دیالیز، چاپ هفدهم، تهران، انتشارات بشری (با همکاری تحفه)، ۱۳۸۹، صص ۳۶۴، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۵-۳۷۳، ۳۷۹ و ۴۰۵-۳۹۹.
- ۳۹- فانی حجت الله، خلیفه مصطفی، بررسی رابطه ی ادراک از رفتار معلم با خودپنداره ی تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره ی راهنمایی شهر شیراز، فصل نامه ی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، سال ۲، شماره ی ۳، بهار ۱۳۸۸، صص ۳۷-۶۴.
- ۴۰- فرهنگ علی اکبر، رستگار عباس علی، ارائه و تبیین مدل انگیزشی مبتنی بر معنویت کارکنان، دانشور رفتار، دو ماهنامه ی علمی- پژوهشی دانشگاه شاهد، سال ۱۳، دوره ی جدید، شماره ی ۲۰، دی ماه ۱۳۸۵، صص ۱-۲۴.
- ۴۱- فوسی، براون والد، کاسپر، هوسر، لانگو، جمسون، لوسکالزو، اصول طب داخلی هاریسون (۲۰۰۸)، بیماری های کلیه و مجاری ادراری، ترجمه ی محسن ارجمند، اکبر سیف، علی اصغر احمد راجی، زیر نظر ایرج نجفی، چاپ دوم، تهران، انتشارات ارجمند، ۱۳۸۷، صص ۱۳۶-۱۳۴.
- ۴۲- کاظمینی سید محمد، گزارش مرکز بیماری های خاص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کتاب خلاصه مقالات کنگره ی هشتم نفرولوژی، دیالیز و پیوند کلیه ی ایران، انجمن نفرولوژی ایران، تهران، مهرماه ۱۳۸۲، ص ۱۵.
- ۴۳- کاوسیان جواد، کدیور پروین، نقش برخی عوامل خانوادگی در خودپنداره ی خانوادگی دانش آموزان دبیرستانی، فصل نامه ی علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال ۵، شماره ی ۱۹، زمستان ۱۳۸۴، صص ۹۱-۱۱۱.
- ۴۴- کریم زاده منصوره، محسنی نیک چهره، بررسی و شناسایی خودپنداره ی تحصیلی و غیر تحصیلی، و پیش بینی کنندگی آن در پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر سال دوم دبیرستان شهر تهران (گرایش های ریاضی- فیزیک و علوم انسانی)، اندیشه های نوین تربیتی، دانشکده ی علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه الزهرا(س)، دوره ی ۱، شماره ی ۲۳، تابستان و پاییز ۱۳۸۴، صص ۳۸-۲۳.
- ۴۵- کشوری امیر، لسان پزشکی محبوب، یونسیان مسعود، عوارض مکانیکی و عفونی کاتترهای دیالیز صفاقی در بخش های جراحی بیمارستان امام خمینی: بررسی ۷ ساله، مجله ی دانشکده ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، سال ۶۴، شماره ی ۶، ۱۳۸۵، صص ۱۰۲-۹۵.
- ۴۶- کوشان محسن، واقعی سعید، روان پرستاری، بهداشت روان ۱، چاپ دوم، تهران، موسسه ی انتشاراتی اندیشه ی رفیع، ۱۳۸۴، جلد اول، بخش ۶، صص ۵۷-۵۳.

- ۴۷- گروه نویسندگان(اداره ی پیوند و بیماری های خاص)، پرستار و نارسایی کلیوی، چاپ اول، تهران، وزارت بهداشت، نشر تندیس و اداره ی پیوند و بیماری های خاص، ۱۳۸۷، ص ۷.
- ۴۸- گری. د. فریدمن، دیباچه ای بر اپیدمیولوژی، ترجمه ی محسن جان قربانی، علی صادقی حسن آبادی، چاپ اول، مؤسسه ی انتشارات جهاد دانشگاهی(ماجد)، ۱۳۷۲، ص ۱۳۷.
- ۴۹- گل پرور محسن، کامکار منوچهر، ریسمان چیان بی تا، رابطه ی اضافه وزن با اعتماد به نفس، افسردگی، سبک زندگی و خودپنداره ی بدنی در زنان خودمعرف به مراکز کاهش وزن، دانش و پژوهش در روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، شماره ی ۳۲، تابستان ۱۳۸۶، صص ۱۴۴-۱۲۱.
- ۵۰- محتشمی جمیله، نوغانی فاطمه، درس نامه ی روان پرستاری، چاپ اول، تهران، نشر طبیب، ۱۳۸۰، ص ۴۲.
- ۵۱- محتشمی جمیله، نوغانی فاطمه، شاهسوند اسماعیل. بهداشت روان ۱، چاپ اول(ویرایش دوم)، تهران، نشر سالمی، ۱۳۸۲، صص ۸۰، ۸۱ و ۹۱.
- ۵۲- محمودی غلام رضا، شریعتی علی رضا، بهنام پور ناصر، ارتباط بین کیفیت زندگی و روش های مقابله ای به کار گرفته توسط بیماران تحت درمان با همودیالیز، مجله ی علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان، سال ۵، شماره ی ۱۲، پاییز و زمستان ۱۳۸۲، صص ۵۲-۴۳.
- ۵۳- مختاری نسرین، نصیری محبوبه، مشعوف طاهره، کاظم نژاد احسان، مقایسه ی کیفیت زندگی بیماران تحت همودیالیز از دیدگاه پرستاران و بیماران، مجله ی دانشکده ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره ی ۱۲، شماره ی ۴۷، پاییز ۱۳۸۲، صص ۲۳-۱۶.
- ۵۴- مدانلو معصومه، تازیکی صادق علی، خدام حمیرا، بهنام پور ناصر، افسردگی در بیماران همودیالیزی و رابطه ی آن با مشخصه های فردی، مجله ی علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان، دوره ی ۷، شماره ی ۱، بهار و تابستان ۱۳۸۴، صص ۵۰-۴۷.
- ۵۵- مظاهری منیر، فلاحی خشکتاب مسعود، مداح سادات سید باقر، رهگذر مهدی، نگرش پرستاران به معنویت و مراقبت معنوی، فصل نامه ی پیش، سال ۸، شماره ی ۱، زمستان ۱۳۸۷، صص ۳۷-۳۱.
- ۵۶- مظاهری مینا، افشار حمید، بررسی سازگاری اجتماعی کودکان و نوجوانان مصروع (۱۸-۱۲ سال) شهر اصفهان در سال ۱۳۸۴، مطالعات روان شناختی دانشکده ی علوم تربیتی و روان شناختی دانشگاه الزهرا(س)، دوره ۵، شماره ی ۳، پاییز ۱۳۸۸.
- ۵۷- معماریان ربابه، کاربرد مفاهیم و نظریه های پرستاری، تهران، مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۸، صص ۲۳۰-۲۲۸ و ۲۳۴.

- ۵۸- مهدوی مزده میترا، همت آبادی محبوبه، احمدی فرخ لقا، سیفی سپیده، مقایسه ی عوارض حاد بالینی و زیست سازگاری دو نوع مامبران پلی سولفان و هموفان بر عوارض حین همودیالیز، فصل نامه ی ره آورد دانش، مجله ی دانشگاه علوم پزشکی اراک، دوره ی ۹، شماره ی ۴، زمستان ۱۳۸۵، صص ۸۸-۹۲.
- ۵۹- میرزایی محمود غلام رضا، عظیمیان مجتبی، بررسی عوارض عصبی ناشی از همودیالیز در بیماران دیالیزی، فصل نامه ی علوم مغز و اعصاب ایران، سال ۸، شماره ی ۲۵، بهار ۱۳۸۸، صص ۴۶۴-۴۵۸.
- ۶۰- نجفی ایرج، عوارض همودیالیز، در: گروه نویسندگان، پرستار و دیالیز، تهران، چاپ اول، انتشارات لحظه، ۱۳۸۶، ص ۱۶.
- ۶۱- نوربخش پریش، حسن پور قباد، بررسی مقایسه ای عزت نفس و خودپنداره ی پسران ورزش کار و غیر ورزش کار دوره ی متوسطه ی نواحی آموزش و پرورش شهر اهواز و رابطه ی آن با پیشرفت تحصیلی، حرکت، شماره ی ۲۱، پاییز ۱۳۸۳، صص ۱۹-۳۲.
- ۶۲- نمادی وثوقی مریم، موحدپور آسیه، مقایسه ی کیفیت زندگی بیماران تحت همودیالیز و پیوند کلیه در مراکز آموزشی و درمانی اردبیل، دوره ی ۹، شماره ی ۲، تابستان ۱۳۸۸، صص ۱۷۹-۱۷۱.
- ۶۳- هادی نگین، رحمانی زهره، منتظری علی، کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در بیماران با نارسایی مزمن کلیوی تحت همودیالیز، فصل نامه ی پایش، سال ۹، شماره ی ۴، پاییز ۱۳۸۹، صص ۳۵۴-۳۴۹.
- ۶۴- هنرپروران نازنین. نکات برتر پرستاری بهداشت روان، چاپ اول، تهران، نشر بشری، ۱۳۸۴، صص ۲۵ و ۲۶.
- ۶۵- یغمایی فریده، خلفی علی، خوست نادره، علوی مجد حمید، بررسی رابطه ی خودپنداره با ابعاد وضعیت سلامت در بیماران تحت درمان با همودیالیز در بیمارستان های منتخب وابسته به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی در سال ۱۳۸۳، پژوهنده (مجله ی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)، سال ۱۰، شماره ی ۶، بهمن و اسفند ۱۳۸۴، صص ۳۹۴-۳۸۹.
- ۶۶- یونسی سید جلال، سلاجقه انوشه، تصویر ذهنی از بدن در زنان بارور و نابارور، فصل نامه ی باروری و ناباروری، پاییز ۱۳۸۰، صص ۱۹-۱۵.

References

- 1- Aghighi M, Rouchi AH, Zamyadi M, Mahdavi-Mazdeh M, Norouzi Sh, Rajolani H & et al. **Dialysis in Iran**. Iranian Journal of Kidney Diseases, 2008; 2(1), pp: 11-15.
- 2- Ajuria JL, Kimmel PL. **Choice of the hemodialysis membrane**. In: Henrich WL. Principals and practice of dialysis. 3th Edition. Philadelphia: Lippincott, 2004; p: 1.
- 3- Al-Arabi S. **Quality of life: subjective description of challenges to patients with end stage renal disease**. Nephrology Nursing Journal 2006; 33(3), pp: 285-292.
- 4- Allon M. **Current Management of Vascular Access**. Clin J Am Soc Nephrol 2007; 2, pp: 786-800.
- 5- Amato D, Varez-Aguilar C, Castaneda-Limones R, Rodriguez E, Vila-Diaz M, Arreola F, et al. **Prevalence of chronic kidney disease in an urban Mexican population**. Kidney Int Suppl 2005; 97, pp: S11-S17.
- 6- Ashegh A, Rezaii J, Esfandiari K, Roueentan A, Abouzari M. **Laparoscopic placement of peritoneal dialysis catheters in CAPD patients: complications and survival**. Tehran University Medical Journal, Jun 2008; 66(3), pp: 186-190.
- 7- Asti T, Kara M, Ipek G, Erci B. **The experience of loneliness, depression and social support of Turkish patients with continuous ambulatory peritoneal dialysis**. Journal of clinical nursing, 2006; 15, pp: 490-497.
- 8- Ayers J. **Assessment health perception and health management**. In: Fuller J, Schaller A. Health assessment: a nursing approach. Philadelphia: Lippincott Company. 2003; p: 373.
- 9- Bagherian R, Ahmadzadeh G, Yazdani E. **Study of coping styles among dialysis patients**. Journal of Semnan University of Medical Sciences. Winter 2009; 10(2), pp: 111-117.
- 10- Bao J, Yu Q, Yu H, Hao J, Liu J, Yao J, et al. **Erectile dysfunction in male hemodialysis patients in China--one center experience**. Clin Nephrol, 2011 Feb; 75(2), pp: 135-40.
- 11- Bastable, SB. **Nurse as educator: Principles of teaching & learning for nursing practice**. 3th. Jones & Bartlett publishers. 2003; p: 12.

- 12- Beer J. **Body image of patients with ESRD and following renal transplantation.** British Journal of Nursing, 1995; 4(10), pp: 591-598.
- 13- Bell L, Rushforth J. **Over coming Body Image Disturbance, a Program for People with Eating Disorders,** First published, Routledge, Taylor & Francis Group, LONDON AND NEW YORK, 2008; pp: 2-3.
- 14- Black JM, Hawks JH. **MEDICAL – SURGICAL NURSING, Management for Positive Outcomes,** 8th Edition, SAUNDERS ELSEVIER, 2009; 8(36), pp: 816, 820, 821, and 823.
- 15- Brown E, Parfery P. **Complications of long-term Disease,** London, Oxford University Press, 1999; pp: 220-221.
- 16- Burns, N, Grove SK. **The practice of nursing, conduct, critique & utilization.** Philadelphia, Elsevier, 5th Ed, 2009; p: 344.
- 17- Campbell JD, Tranpell PD, Lavelle LF, Katz IM, Heine SJ, Lehman DR. **Self-concept clarity: Measurement, personality correlates and cultural boundaries.** Journal of Personality and Social Psychology 1996; 70, pp: 141-56.
- 18- Camsari T, Cavadar C, Yemez B, Ozkahya M, Atabay G, Alkin T & et al. **Psychosexual function in CAPD and hemodialysis patients.** Peritoneal Dialysis International 1999; 19(6), pp: 585-588.
- 19- Carson VB. **Mental Health Nursing: The Nurse-Patient Journey,** 2nd Edition, W.B.SAUNDERS COMPANY, 2000; 2(8), pp: 166-174, and 177.
- 20- Cengic B, Resic H. **Depression in hemodialysis patients.** Bosnian Journal of Basic Medical, Sciences, 2010; 10(1), pp: S73-S78.
- 21- Cheng Y, Tian J, Zhang J, Haung O, Cu Y. **Coping strategies among patients receiving continuous ambulatory peritoneal dialysis.** Hong Kong Journal Nephrology, 2002; 4, pp: 108-113.
- 22- Cinar S, Barla G, Alpar S. **Stressors and coping strategies in hemodialysis patients.** Pak J Med Sci 2009; 25(3), pp: 447-452.
- 23- Cirillo M, Laurenzi M, Mancini M, Zanchetti A, Lombardi C, De Santo N G. **Low glomerular filtration in the population: prevalence, associated disorders, and awareness.** Kidney Int 2006; 70(4), pp: 800-6.

- 24- Crozier WR, Ree SV, Morrise Beattle A, Bellin W. **Streaming, self esteem and friendship within a comprehensive school.** Educational Psychology in Practice. 1999; 52, pp: 128-134.
- 25- Curtin BR, Bultman CD. **Hemodialysis patient's symptom experience effects on physical and mental functioning.** Nephrology Nursing Journal. 2002; 29(6), pp: 562-574.
- 26- De Pasquale C, Pistorio ML, Sorbello M, Parrinello L, Corona D, Gagliano M & et al. **Body Image in Kidney Transplantation,** Transplantation Proceedings, 2010; 42, pp: 1123-1126.
- 27- Dolgos S, Hartmann A, Bonsnes S, Ueland T, Isaksen GA, Godang K, et al. **Determinants of bone mass in end-stage renal failure patients at the time of kidney transplantation.** Clin Transplant, 2008; 22(4), pp: 462-80.
- 28- Doumouchtsis KK, Kostakis AI, Doumouchtsis SK, Graspas EI, Passalidou IA, Tziamalidis MP, et al. **The effect of sexual hormone abnormalities on proximal femur bone mineral density in hemodialysis patients and the possible role of RANKL.** Hemodial Int 2008; 12(1), pp: 100-7.
- 29- Etheir J, Mendelssohn DC, Elder SJ, Haseqawa T, Akizawa T, Akiba T, et al. **Vascular access use and outcomes: an international perspective from the dialysis outcomes and practice patterns study.** Nephrol Dial Transplant. 2008; 29, pp: 1-8.
- 30- Ferreira A. **Development of renal bone disease.** Eur J Clin Invest, 2006; 36(2), pp: 2-12.
- 31- Fauci AS, Braunwald E, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, et al. **HARRISON'S Principles of INTERNAL MEDICINE.** 17th Edition, 2008; Vol 2, Part12, Chapter 271, pp: 1741, 1754, 1761, 1762, 1763 and 1772.
- 32- Fuller J, Schaller-Ayers J. **HEATH ASSESSMENT, A NURSING APPROACH,** third Edition, Lippincott (Philadelphia, New York, Baltimor), 2000; pp: 478, 516.
- 33- Gokal R, Chan CK. **Adequacy targets in peritoneal dialysis.** J Nephrol, 2004; 17(8), pp: S 55-67.
- 34- Culliford L. **Spirituality and clinical care.** British medical journal 2002; 325, pp: 1434-36.

- 35- Hallan S I, Coresh J, Astor B C, Asberg A, Powe N R, Romundstad S, et al. **International comparison of the relationship of chronic kidney disease prevalence and ESRD risk.** J Am soc Nephrol 2006; 17(8), pp: 2275-84.
- 36- Hicdurmaz D, Oz F. **Coping Strategies of HD and CAPD Patients.** Journal of the International Society for Peritoneal Dialysis, June 2008; 28(Suppl 4), p: S128.
- 37- Hill PC, Pargament KI. **Advances in the conceptualization and measurement of religion and spirituality. Implications for physical and mental health research.** Journal of American Psychologist 2003; 58(1), pp: 64-78.
- 38- Jahansen KL. **Treatment of hypogonadism in men with chronic kidney disease.** Adv Chronic Kidney Dis 2004; 11(4): 348-560.
- 39- Johansen KL. **Testosterone metabolism and replacement therapy in patients with end-stage renal disease.** Semin Dial 2004; 17(3), pp: 202-8.
- 40- Juergensen E, Wuerth D, Finkelstein SH., Juergensen PH., Bekui A, and Finkelstein F O. **Hemodialysis and Peritoneal Dialysis: Patients' Assessment of Their Satisfaction with Therapy and the Impact of the Therapy on Their Lives.** Clinical Journal of the American Society of Nephrology 2006; 1, pp: 1191-1196.
- 41- Jadoulle V, Hoyois P, Jadoul M. **Anxiety and depression in chronic hemodialysis: some somatopsychic determinants.** Clinical Nephrology, 2005; 63(2), pp: 113-118.
- 42- Kalyani RR, Gavini S, Dobs AS. **Male hypogonadism in systemic disease.** Endocrinol Metab Clin North Am, 2007; 36(2), pp: 333-48. Review.
- 43- Kasemeyni SM. **Report on chronic kidney disease patients' care in Iran,** 1st edition. Tehran: Ministry of Health & Medical Education, March 2005.
- 44- Kazemi M, Nikbakht Nasrabadi A, Hasanpour M, Hassankhani H, Mills J. **Experiene of Iranian persons receiving hemodialysis: A descriptive, exploratory study.** Nursing & Health Sciences, March 2011; 13(1), pp: 88-93.
- 45- Kernis MH, Paradies AW, Whitaker DJ, Wheatman SR, Goldman BN. **Master of one's psychological domain? Not likely of one's self- esteem is unstable.** Personality and Social Psychology Bulletin 2000; 26, pp: 1297-305.

- 46- Keshvari A, Jafari-javid M, Najafi I, Chaman R, Nouri Taromloo MK. **Survival and complications of peritoneal dialysis catheters: introducing a laparoscopic method under local anesthesia**, Tehran University Medical Journal, Oct 2008; 66(7), pp: 468-474.
- 47- Kiberd B. The chronic kidney disease epidemic: stepping back and looking forward. J Am Soc Nephrol 2006; 17(11), pp: 2967- 73.
- 48- Klevens RM, Edwards JR, Andrus ML, Peterson KD, Dudeck MA, Horan TC. **Dialysis surveilance report: National Heathcare Safety Network (NHSN)-data summary for 2006**. Seminar in dialysis 2008; 21(1), pp: 24-28.
- 49- Koike AK, Unutzer J, Wells KB. **Improving the care for depression in patients with comorbid medical illness**. Am J Psychiatry. 2002; 159(10), pp: 1738-45.
- 50- Konta T, Hao Z, Abiko H, Ishikawa M, Takahashi T, Ikeda A, et al. **Prevalence and risk factor analysis of microalbuminuria in Japanese general population: the Takahata study**. Kidney Int 2006; 70(4), pp: 751-6.
- 51- Kraus P. **Body image, decision making and breast cancer treatment**, cancer nursing, 1999; 22(6), pp: 421-427.
- 52- Krishnan R, Izatt S, Bargman JM, Oreopoulos D. **Prevalence and determinants of erectile dysfunction in patients on peritoneal dialysis**. International Urology and Nephrology; 2003, 35, pp: 553-556.
- 53- Kumar TR, Amdraj A, Soundarajan P, Abraham G. **Level of stress and coping abilities in patients on chronic hemodialysis and peritoneal dialysis**. Indian J Nephrol, 2003; 13, pp: 89-91.
- 54- Lai C-F, Wang Y-T, Hung K-Y, Peng Y-S, Lien Y R, Wu M S & et al. **Sexual Dysfunction in Peritoneal Dialysis Patients**. American Journal of Nephrology, 2007; 27, pp: 615-621.
- 55- Lameire N. **Management of the Hemodialysis Patient: A European Perspective**. Blood Purification 2002; 20, pp: 93-102.
- 56- Lancaster LE. **Impact of chronic illness over the lifespan**. ANNA Journal 1998; 15(3): 164-167.
- 57- Lederer E, Ouseph R. Chronic Kidney Disease. Am J Kidney Dis 2007; 49(1), pp: 162-71.

- 58- Lemmer C. **Teaching the spiritual dimension of nursing care: a survey of U.S baccalaureate nursing program.** Journal of Nursing Education 2002; 41, pp: 482-91.
- 59- Lemon P, Burke K. **medial surgical nursing: critical thinking in client care.** New Jersey: Pearson; 2008, p: 920.
- 60- Levey AS, Eckardt KU, Tsukamoto Y, Levin A, Coresh J, Rossert J, et al. **Definition and classification of chronic kidney disease: A position statement from Kidney Disease: Improving Global Outcomes (KDIGO).** Kidney Int 2005; 67(6), pp: 2089-2100.
- 61- Levy NB. **What is psychonephrology?** Nephrol 2008; 21, pp: S51-S53.
- 62- Lewis SL, Heitkemper MM, Dirksen SR, O'Brien PG, Bucher L. **Medical – Surgical Nursing, Assessment and Management of Clinical Problems, 7th Edition,** MOSBY ELSEVIER, 2007; 9(47), pp: 1204, 1216.
- 63- Lobindio – Wood G, Huber J. **Nursing research mental, critical appraisal &utilization.** Mosby London, 5th Ed, 2006; p: 261.
- 64- Luckmann J, Sorenson K. **Medical Surgical Nursing.** Philadelphia: WB Sanders Co; 1998; p: 21.
- 65- Mahdavi-Mazdeh M. **Renal Transplantation in Iran (Administrative view).** Electronic response to: Griffin A. Kidneys on demand. British medical Journal 2007; 334, pp: 502-505.
- 66- Manouras AJ, Kekis PB, Stamou KM, Konstadoulakis MM, Apostolidis NS. **Laparoscopic placement of Oreopoulos-Zellerman catheters in CAPD patients.** Perit Dial Int 2004; pp: 252-5.
- 67- Marsh HW, Yeung AS. **Causal effects of academic self-concept on academic achievement Structural equation models of longitudinal data.** Journal of Educational Psychology 1997; 89(1), pp: 41-54.
- 68- McClellan W, Warnock DG, McClure L, Campbell RC, Newsome BB, Howard V, et al. **Racial differences in the prevalence of chronic kidney disease among participants in the Reasons for Geographic and Racial Differences in Stroke(REGARDS) Cohort Study.** J Am Soc Nephrol 2006 Jun; 17(6), pp: 1710-5.

- 69- Mellstrom D, Johnell O, Ljunggren O, Eriksson A L, Lorentzon M, Mallmin H, et al. **Free testosterone is an independent predictor of BMD and prevalent fractures in elderly men: Mr OS Sweden.** J Bone Miner Res 2006; 21(4), pp: 529-35.
- 70- Meira FS, Poli De Figueiredo CE, Figueiredo AE. **Influence of sodium profile in preventing complications during hemodialysis,** Hemodialysis International 2007; 1, pp: 529-532.
- 71- Molitoris BA. Acute kidney injury. In: Goldman L, Ausiello D. Cecile medicine. 23rd Edition. Philadelphia: Saunders Elsevier. 2008; p: 862.
- 72- Monahan FD, Sands JK, Neighbors M, Marek JF, Green CJ. **PHIPPS' Medical – Surgical Nursing, Health and Illness Perspectives Europe, Middle East and African Edition.** 8th Edition, MOSBY ELSEVIER, 2007; 1(7), pp: 137,138; 9(36), pp: 1003, 1012, 1013.
- 73- Morsch CM, Goncalves LF, Barros E. **Health-related quality of life among hemodialysis patients relationship with clinical indicators, morbidity and mortality.** J Clin Nurs. 2006; 15, pp: 498-504.
- 74- Morton MJ, Reynolds JM, Garralda ME, Postle Thwaite RY, Goh D. **Psychiatric adjustment in end stage renal disease: a follow up study of Former pediatric patients.** Journal of Psychosomatic Research 1994; 38, pp: 293-303.
- 75- Mosharraf R, Aghaee A, hasan zadeh A, Poor Agha Koochak M. **Relationship between Satisfaction and Expectation with Self- esteem and Self- concept in Patients Using Complete Denture.** Siraz Univ Dent J 2007; 8(3), pp: 60-70.
- 76- Muringai T, Noble H, McGowan A, Chamney M. **Dialysis access and the impact on body image: role of the nephrology nurse.** British Journal of Nursing, 2008; 17(6), pp: 362-366.
- 77- Nafar M, Mousavi SM, Mahdavi-Mazdeh M, Pour-Reza-Gholi F, Firoozan A and Einollahi B. **Burden of chronic kidney disease in Iran: A screening program is of essential need.** Iran J Kidney Dis 2008; 2(4), pp: 183-92.
- 78- Navidian A, Arbabi Sarjou A, Kikhabi A. **Frequency of Mental Disturbances in Hemodialysis Patients Referred to Hemodialysis Ward of Khatam- Al-**

- Anbia Hospital in Zahedan.** Journal of Guilan University of Medical Sciences, summer 2006; 15(58), pp: 61-67.
- 79- Nazrat M, Buttner P. **Relationship between adolescents food related beliefs and food intake behavior.** Nutrition Research, 2003; 23, pp: 45-55.
- 80- Nery L, Roccarey L, Gallieni M, Brancaccio D, Cozzolino M, Colombi A, et al. **Occupational stress is associated with impaired work ability and reduced quality of life in patients with chronic kidney failure.** The International Journal of Artificial Organs, 32(5), 2009; pp: 291-298.
- 81- Nitsch D, Felber DD, Von EA, Gaspoz JM, Downs SH, Leuenberger P, et al. **Prevalence of renal impairment and its association with cardiovascular risk factors in a general population: results of the Swiss SAPALDIA study.** Nephrol Dial Transplant 2006; 21(4), pp: 935-44.
- 82- Niu S.-F, Li I.-C. **Quality of life of patients having renal replacement therapy.** Journal of Advanced Nursing, 2005; 51(1), pp: 15- 21.
- 83- Osborn KS, Wraa CE, Watson AB. **MEDICAL – SURGICAL NURSING, Preparation for Practice.** PEARSON, 2010, 9(47), pp: 1480, 1487-1489.
- 84- Otero A, Gayoso P, Garcia F, and De Francisco AL. **Epiemiology of chronic renal disease in the Galhcian population: results of the pilot Spanish EPIRCE study.** Kidney Int Suppl 2005; 99, pp: S 16-19.
- 85- Park H.C, Yoon H -B, Son M -J, Jung E.S, Joo K.W, Chin H.J, et al. **Depression and health- related quality of life in maintenance hemodialysis patients.** Clinical Nephrology, 2010; 73(5), pp: 374- 380.
- 86- Partridge, KA. **An investigation into body image disturbances in adult end-stage renal failure patients undergoing dialysis.** Thesis Submitted for the degree of Doctor of Clinical Psychology at the University of Leicester, June 2008. 8 – Jan – 2009. <http://hdl.handle.net/2381/4140>.
- 87- Partridge KA, Robertson N. **Body-image disturbance in adult dialysis patients.** Disabil Rehabil, 2011; 33(6), pp: 504-510.
- 88- Peach HG. **Religion, Spirituality and Health: How should Australia's medical professionals respond?** Journal of MJA, 2005; 178, pp: 86-88.
- 89- Potter PA, Perry AG. **Fundamental of Nursing.** 7th Edition, MOSBY ELSEVIER, 2009; Vol. 1, 4(25), p: 362; 5(27), pp: 411-416.

- 90- Quinan P. **Control and coping for individuals with end stage renal disease on hemodialysis: A position paper.** The CANNT Journal. July – September 2007; 17(3), pp: 77-84.
- 91- Schofield I, Health H. **Healthy aging.** London: Mosby; 1999; pp: 362,363.
- 92- Sertoz OO, Asci G, Toz F, Duman S, Elbi H, Ok E. **Planning a Social Activity to Improve Psychological Well-being and Quality of Life of Hemodialysis Patients: A Pilot Study.** Ther Apher Dial, 2009; 13(4), pp: 366-372.
- 93- Shahbazian H, Ehsanpour A, Ghorbani A, Golzari Kh, Beladi Mousavi S S, Hayati F, et al. **Epidemiology of Chronic Kidney Disease in Iran and worldwide.** Sci Med J 2010; 9(5), pp: 517-527.
- 94- Shankar A, Klein R, Klein BE. **The association among smoking, heavy drinking, and chronic kidney disease.** Am J Epidemiol 2006; 164(3), pp: 263-71.
- 95- Shrestha S, Ghotekar LR, Sharma SK, Shangwa PM, Karki P. **Assessment of Quality of Life in Patients of End Stage Renal Disease on Different Modalities of Treatment.** J Nepal Med Assoc 2008; 47(169), pp: 1-6.
- 96- Singh AK, Brenner A. **Dialysis in the treatment of renal failure.** In: Kasper DL et al. Harrison's principals of internal medicine. 16th Edition, New York: MC Graw Hill, 2005; p: 1663.
- 97- Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle J, Cheever KH. **BRUNNER & SUDARTH'S Textbook of Medical- Surgical Nursing, 11th Edition, LIPPINOCOTT WILLIAMS & WILKINS, 2008; 9(44), pp: 1527, 1528, 1537 and 1545.**
- 98- Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle J, Cheever KH. **BRUNNER & SUDDARTH'S Textbook of Medical-Surgical Nursing, 12th Edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2010; 2(10), pp: 145, 146; 9(44), pp: 1295, 1312, 1313, 1320, 1325, 1326, 1328, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1339, 1340, 1341, and 1342.**
- 99- Smeltzer SC, Bare BG. **Brunner and Suddarth's Textbook of MEDICAL – SURGICAL NURSING, 8th Edition, Lippincott, 1996; 4(16), p: 297.**
- 100- Song YS, Yang HJ, Song ES, Han DC, Moon C, and Ku JH. **Sexual Function and Quality of Life in Korean Women with Chronic Renal Failure on Hemodialysis: Case- Control Study.** Urology J, 2008; 71(2), pp: 243-246.

- 101-Stewart M. **Narrative Literature Review: Sexual Dysfunction in the Patient on Hemodialysis.** Nephrology Nursing Journal, November-December 2006; 33(6), pp: 631-642.
- 102-Suh MR, Jung HH, Kim SB, Park JS, Yang WS. **Effects of Regular Exercise on Anxiety, Depression, and Quality of Life in Maintenance Hemodialysis Patients.** Renal Failure Journal 2002; 24(3), pp: 337-345.
- 103-Swearingen PL. **All – in – One, Care Planning Resource (Medical – Surgical, Pediatric, Maternity & Psychiatric Nursing Care Plans).** 2nd Edition, MOSBY ELSEVIER, 2008; 1(28), pp: 223, 227.
- 104-Tanyi RA. **Sexual Unattractiveness: A Patient's Story.** MEDSURG Nursing, April 2002; 11(2), pp: 95-99.
- 105-Tanyi RA, Werner JS. **Spirituality in African American and Caucasian Women with End-Stage Renal Disease on Hemodialysis Treatment.** Health Care for Women International, 2007; 28, pp: 141-154.
- 106-Taylor CR, Lillis C, Lemone P, Lynn P. **Fundamentals of Nursing, The Art and Science of Nursing Care,** Seventh Edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2011; 8(41), pp: 1496, 1502. 1503.
- 107-Taylor CR, Lillis C, Lemone P, Lynn P. **Fundamentals of Nursing, The Art and Science of Nursing Care,** 6th Edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2008; 1(4), pp: 68, 69; 7(31), pp: 925, 928, 936.
- 108-Thomas CJ. **The impact of religiosity, social support and health locus of control on the health-related quality of life of African-American Hemodialysis patients.** PhD Dissertation, Norfolk Virginia, Norfolk State University, 2003.
- 109-Thomas N. **Renal Nursing.** 2nd Edition. UK. Balliere Tindall Co. 2002; p: 191.
- 110-Thune-Boyle IC, Stygall JA, Keshtgar MR, Newman SP. **Do religious spiritual coping strategies affect illness adjustment in patients with cancer? A systematic review of the literature.** Journal of Social Science & Medicine, 2006; 63, pp: 151-164.
- 111-Timby BK, Smith NE. **Introductory MEDICAL – SURGICAL NURSING,** 10th Edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2010; 14(58), pp: 928, 929, 931, 934, 936, and 937.

- 112-Urden LD, Stacy KM, Lough ME. **Critical Care Nursing, DIAGNOSIS AND MANAGEMENT**, 6th Edition, MOSBY ELSEVIER, 2010; 6(31), p: 815.
- 113-Vamos M. **Body image in chronic illness- a reconceptualization**. Int J Psychology Med. 1993; 23(2), pp: 163- 78.
- 114-Vosk KD. **Personality processes and individual different in interpersonal evaluations following Threats to self: role of self- esteem**. Journal of Personality and Social Psychology. 2000; 8, pp: 68-70.
- 115-Weil CM. **Exploring hope in patients with end stage renal disease on chronic hemodialysis**. Nephrol Nurs J. 2000; 27(2), pp: 219-24.
- 116-Welch JL, Perkins SM, Johnson CS, Michael AK. **Patterns of intradialytic weight gain during the first year of hemodialysis**. Nephrology Nursing Journal 2006; 33(5), pp: 493.
- 117-Williams AG, Crane PB, Kring D. **Fatigue in African American Women on Hemodialysis**. Nephrology Nursing Journal. November-December 2007; 34(6), pp: 610-618.
- 118-Wu AW, Fink NE, Marsh-Manzi JV, Meyer KB, Finkelstein FO, Chapman MM & et al. **Changes in Quality of Life during Hemodialysis and Peritoneal Dialysis Treatment: Generic and Disease Specific Measures**. Journal of the American Society of Nephrology, 2004; 15, pp: 743-753.
- 119-Yazici R, Altintepe L, Guney I, Yeksan M, Atalay H, Turk S, et al. **Female Sexual Dysfunction in Peritoneal Dialysis and Hemodialysis Patients**. Renal Failure, 2009; 31, pp: 360-364.

ABSTRACT

Background: Chronic renal disease is a problem in today's world of health. In end-stages renal diseases, in order for survival, patients would depend upon alternative therapies including dialysis. Despite enabling greater survival possibility with dialysis, it has several stressors on physical, mental and social performance of patients. The present study aimed to review and compare the self-concept in patients undergoing hemodialysis and peritoneal dialysis.

Methods: This was a case-control study including two groups of patients undergoing hemodialysis and peritoneal dialysis who referred to Al-Zahra and Ali Asghar Hospitals affiliated to Isfahan University of Medical Sciences and compared to control group. Data collected through completing the form of demographic characteristics and a researcher-made questionnaire pertaining to self-concept which was collected by the samples. The data analyzed through Software SPSS version 18.

Results: ANOVA showed that statistically there was a significant difference between mean score of self-concept in three physical, psychological and social aspects in two groups of hemodialysis and peritoneal dialysis with the control group; however, Duncan's post hoc test showed no significant difference between mean score of self-concept in the three mentioned aspects in the two groups of hemodialysis and peritoneal dialysis. Furthermore, ANOVA showed that there was no significant difference between mean score of self-concept in spiritual aspect in the two groups of hemodialysis and peritoneal dialysis with the control group. Duncan's post hoc test also showed no significant difference in this aspect between the two groups of hemodialysis and peritoneal dialysis.

Conclusion: Patients undergoing dialysis are involved with many psychological disorders and the type of dialysis is not such important in this regard; therefore, adequate education and information for clients in order to use appropriate methods of adaptation as well as appropriate social relationship, continuing social support and developing health policies seem necessary in order for prevention and providing required services and supports for patients.

Keywords: Self-concept; hemodialysis; peritoneal dialysis